

svoje žive dni. Ne vidi več solnca. Ali je moč pričakovati od tacihi bikov, kateri se žalibog nahajajo večinoma v tako spridenem zraku — zdrava in dobra plemena?

V istini so besede nekega posestnika, resnične ki pravi: Dokler bodo imeli siromaki bike plemenjake v varstvu in vzdrževanju, — ne bode in nemore se živinoreja povzdigniti in pospešiti.

Ali bi ne bilo umestno vpeljati in ustanoviti vsaj za poskušnjo pri večjih občinah posebne postaje za bike plemenjake za govejorejo, kakor so na pr. žrebske postaje za konjerejo?

Upati je, da bi se dotični stroški pokrili iz dohodkov, ker vsak živinorejec bi raje plačal višjo ceno od skoka bika-plemenjaka, samo da pride do dobrega plemena. Seveda, da živinorejec nebi smel telic pred 1½ do 2 l. starosti pripuščati, ako bi pričakovati hotel dobre in zdrave priredbe.

Občine oziroma kmetijske podružnice pretresovale naj bi to važno zadevo, ter prevzele zdrževanje bikov plemenjakov v lastno področje, s katero naredbo odpadla bi marsiktera bremena, ktera sedaj le preveč tlačijo živinorejca, ter mu jemljejo veselje do prave živinoreje k edinemu pripomočku do boljšega gmotnega blagostanja.

Poučni in zabavni del.

Fox in Pitt.

(Poglavje iz angleške zgodovine.)

Sredi minolega stoletja začela se je v razvoju ustavnega življenja, politike in parlamentarne zgovornosti na Angleškem nova doba, katero so prouzročili boji dveh parov izvedno nadarjenih državnikov. Ti možje so bili Walpole in njegov nasprotnik William Pitt starejši (poznější lord Chatam), poleg Gladstonea najznamenitejši angleški državnik, ter nekaj desetletij pozneje William Pitt mlajši in njegov nasprotnik Fox. Kakor je v dobi Walpolea in Pitta starejšega na vse evropske države uplivala najprej sedemletna vojna in kasneje revolucija v sedanjih združenih državah severoameriških, tako je bila za časa Pitta mlajšega in Foxa najvažnejša svetovna dogodba francoska revolucija. Fox in Pitt sta si bila kot voditelja najmočnejših jedino merodajnih angleških politikov do smrti nasprotnika, a ker sta kot sinova najsvobodnejšega in takrat še najmočnejšega naroda na svetu se bojevala za najvažnejša načela notranje in zunanje strank angleške, sta njiju imeni v zgodovini nerazdružno zvezani.

Charles James Fox je bil sin k „iarem“ plemstvu pripadajoče rodbine iz Wiltchireja. Njegov stari oče Štefan Fox si je pridobil za kraljevsko rodbino Stuartov veliko zaslug in ker je povrh ustanovil slavno Chelsea-bolnico, je bil povzdignjen v viteški stan in imenovan lordom državne blagajne. Sin Štefana Foxa in oče Charlesa Jamesa Foxa se je poročil z nezakonsko hčerjo kralja Karola II. Kralj Jurij III. ga je l. 1768. imenoval përom

in mu dal naslov barona Holland. Naš Fox se je rodil 18. januarja 1748. l. Duševno in telesno krepak je že v mladih letih kazal redko nadarjenost. Oče njegov je bil sam jako omikan, izboren govornik in silno imovit ter je sinovi vzgoji posvetil največjo skrb in ljubezen. Fox se je že v mladih letih seznanil z angleško politiko in dobil jasen pregled svetovne politike. Po angleški navadi se goje že na višjih šolah politične discipline, se prirejajo mej dijaki politične debate, povrh pa se je še oče trudil, da je mlademu Foxu razširil politično obzorje. Fox se je šolal v Westminsteru, v Etonu in na vseučilišči v Oxfordu in kar je njegov značaj posebno utrdilo, je bilo to, da je že v mladih letih užival skoro popolno svobodo in neodvisnost. Škodovalo mu je to samo v enem oziru: Fox je bil v denarnih zadevah jako lahkomiseln in je potrošil ogromne svote. Ko se je po očetevi smrti izkazalo, da je od kolesalnega premoženja rodbine Fox izginilo nad petnajst milijonov goldinarjev, je Fox to v poslanski zbornici pojasnil z besedami: pet milijonov sem zapravil jaz, pet milijonov moj brat, pet milijonov pa moj oče. Ali Fox ni samo zapravil ogromnega premoženja, ampak se tudi še tako zadovoljil, da je moral naposled plačevati židom po 500% obresti, a dobil je sploh na posodo samo ker se je v obče mislilo, da podeduje premoženje svojega starejšega brata. Ko je ta brat njegov nepričakovano dobil dediča je Fox z njemu lastno ravnodušnostjo izrekel svoj čas uprav krilate besede „Rodil se nam je otročiček“.

V teh razmerah pa Fox ni izgubil prirojene mu ljubeznivosti in veselosti, s katerimi lastnostmi si je pridobil vsa srca, odkritosrčnosti, in dobrodušnosti niti je usahnila njegova izredna, ognjevit, duše in srca pretresujoča zgovornost. Fox je bil v pravem pomenu besede „mož ljudstva“, kakor so ga sploh imenovali in nepostajalo mu je samo potrpežljivosti in hladne prevdarnosti, katero je državniku v veliki meri treba. Teh lastnostij ni imel in nikdar se ni mogel privaditi tistega treznega preračunavanja in uvaževanja vseh okolnostij, od katerega je največ odisno izvršenje velikih idej.

Že l. 1768., v starosti dvajsetih let, je Fox posredovanjem svojega očeta postal član angleškega parlamenta, kateri je bil tedaj prvo torišče javne delavnosti na svetu. Vzgojen v idejah stranke Toryjev, podpiral je v začetku vlado s tako sijajnim uspehom, da je kmalu postal komisar admiralitete in potem celo komisar državne blagajne. Pri velikih razpravah o svobodi sedanjih združenih držav pa so se razvili njegovi nazori o svobodi in postal je odločen nasprotnik toristiške politike. Pridružil se je tisti skupini parlamenta, katera je vse svoje delovanje uravnavala po osnovnih načelih angleške ustave in zlasti krivičnost države napram ameriškim kolonijam brez obzirno pobijala. Nakrat je bil Fox na občno začudenje vodja opozicije, vodja Whigsov, in najslavnejši pristaši te stranke, kakor lord Shelburne, lord Portland, lord Chatam in lord Bamden so se radi podvrgli njegovemu vodstvu. In Fox je načelom svobode ostal zvest v vseh okolnostih, on se jim ni izneveril nikdar, niti tedaj, ko

je zloraba svobode za časa francoske revolucije premnogo svobodi udanih mož pregnala v tabor reakcije, ampak je tudi takrat očitno zagovarjal to veliko revolucijo. Ostal je zvest samemu sebi in načelom svobode tudi še tedaj, ko so grozovitosti francoske revolucije, uplivi velikana Pitta, vojne in narodnostne strasti v vladni tabor zape-
ljali tudi najzvestejše Foxove pristaše tako, da se je njegova stranka skrčila na kacih dvajset mož, še tedaj, ko mu je najboljši njegov prijatelj Burke prijateljstvo odpovedal; dasi so mu solze močile lice, se njegov veliki duh ni dal primotiti, ni premenil svojega prepričanja o pravih načelih svobode, o bistvu in potrebi francoske revolucije, o bistvu in potrebi korenitih reform tako na Angleškem, kakor v vsi Evropi. Česar ni dosegla grozovita zloraba svobode, da bi bil Fox premenil svoje nazore, to se tudi ni posrečilo duhovitim in strastnim sofizmom, s katerimi je Burke zagovarjal toristiški aristokracizem. Kakor mnogo drugih sovremenikov tako tudi Fox ni verjel, da je Burke bil človek brez prepričanja, političen špekulant, ki si je svoje politično olepšavanje in opravičevanje nepošteno toristiške in ministerske politike dal plačevati v gotovini, a dasi je Burke z vso svojo čudovito zgovornostjo zagovarjal aristokratsko avtoriteto, dasi je pridobil skoro ves parlament na svojo stran, je ostal Fox vendar zvest zagovornik francoske revolucije in jo je imenoval jedno najslavnejših dogodb v svetovni zgodovini in pravi blagoslov za vse evropske narode. Boril se je proti temu, da bi Angleška intervenirala v prid pregnanih Bourbonov, boril se je za politično in duševno svobodo, za odpravo sužnosti, za osvobojenje Ircev in Indijcev, za emancipacijo angleških katoličanov in disenterjev, za srečo ljudstva, za srečo Angleške in vsega sveta in vse kar je storil, govoril ali ukrenil, vse priča, da je bil jeden najženijalnejših mož, kar jih pozna svetovna zgodovina. (Dalje sledi.)

Novice.

— Osebnosti. Nadlinžnik Fran Žužek je vsled zdravstvenih razmer stopil iz državne službe v pokoj. Ministerijalni svetnik v pravosodnem ministerstvu dr. Adalbert Gertscher je imenovan generalnim advokatom pri najvišjem sodišču. Davčnimi nadzorniki so imenovani davkar Viktor Grabner in finančna koncipista Fran Gerstenmaier in Jos. Bihlmeier. Sodnim pristavom v Logatcu imenovani ljubljanski policijski komisar Fran Podgoršek je premeščen k sodišču v Ljubljani. Okrajnim šolskim nadzornikom za Tolminsko je imenovan vadnični učitelj v Gorici Valentin Kumar. Reservnimi častniki so imenovani Ernest Perdan pri bos. pešpolku št. 2, Ivan Hribar pri pešpolku št. 97, Ivan Poženel pri pešpolku št. 17, Leon Souvan pri dragonskem polku št. 11, Oskar vitez Tonkli pri lovskem bataljonu št. 7, Ivan Valenčič pri bos. pešpolku št. 2, Alojzij Kosmat pri pešpolku št. 47, Vik. Eržen in Ivan Vrančič pri bos. pešpolku št. 1, Ivan Modic in Ivan Škerjanc pri bos. pešpolku št. 4.

— Imenovanje goriškega knezonadškofa. Uradna „Wiener Zeitung“ prijavila je dne 30. decembra cesarjevo

odločbo, s katero se ljubljanski knezoškof Nj. preuzvišenost dr. Jakob Missia imenuje knezonadškofom goriškim.

— Duhovniške izpremembe v ljubljanski škofiji. Prezentovan je za župnijo Presko g. Janez Brence, župnik pri Sv. Gregoriju Kanonično sta bila vmeščena gg. upravitelja Frančišek Pavlin za župnijo Dragatuš in Janez Jelenec za Ledine. Premiščeni se gg. Josip Erker od sv. Petra pri Novem mestu v Mokronogu, Josip Jerše iz Mokronoga v Ribnico, Frančišek Krumpetar iz Ribnice kot župni upravitelji k sv. Gregoriju in Josip Vole iz Križev pri Trziču v Ribnico.

— Za družbo sv. Cirila in Metoda v Ljubljani so od 20. do 31. decembra 1897. poslali: Č. g. A. Bojanec, kapelan v Škocijanu, 3 gld. 80 kr. — Moška podružnica na Vrhniki 41 gld. — Ženska podružnica na Vrhniki 47 gld. udnine in 15 gld. 50 kr. darov za oproščenje od novoletnih voščil. — Podružnica v Ljutomeru po g. blagajniku J. Karbi 30 gld. — Gdč. Franjica Šmidova na Gaštelju iz nabiralnika 5 gld. — Ženska podružnica v Dornbergu 54 gld. — Gosp. Luka Svetec, s. kr. notar v Litiji, se je odkupil z rodbino od novoletnih voščil s 5 gld. — Gospa M. Šušteršičeva p. d. Miklavova iz Dolnic iv g. gospa T. Vodnikova iz Podutika po g. Žirovniku za novo leto 6 gld. — Moška podružnica v Postojni po g. blagajniku Šeberju 75 gld. 28 kr. Podružnica v Braslovčah po č. g. kaplanu A. Večerniku 20 gld. 85 kr. — Slavna občina Št. Jurij ob Ščavnici 5 gld. po g. županu Brumnu. — Slavna posojilnica v Brežicah 10 gld. — Č. g. A. Šebat, kapelan, iz nabiralnika pri g. županu Fr. Peklarju na Dolu pri Hrvatskem 3 gld. — Podružnica za breški okraj 134 gld. — G. Fr. Konšek na Trojanah 3 gld. iz nabiralnika in 2 gld. odkupnine od novoletnih voščil. Gospa M. Sebenikar na Rakeku iz nabiralnika 11 gld. — Gosp. dr. Konrad Janežič na Volovskem 5 gld. za novo leto. — Gosp. Ivan Štefe v Ljubljani 1 gld. za novo leto. — G. F. Podlimbi 5 gld. — Izvenakademična podružnice v Gradcu po g. Fr. Hrašovcu 11 gld. — Č. g. Iv. Župan, kurat v Št. Petru 55 gld. in sicer so darovali odkupnine od novoletnih voščil p. n. gg.: R. N. Pernet 10 kron; Karis. Križaj Spilar z obitelji, Župan po 5 kron; Korašec, Novak, Studeny po 4 krone; Dekleva, Fr. Rajčević Iv. Sajovic po 3 krone; Avčin, Geržina, Jakš, Kralj, Lavrenčič, Matičič, M-dica. Matija Penko, Pavel Požar, Punčah, Ant. R-bec, Karol Sajovic, Schiffer, Stele, Tomazin, Torkar, Vidic, Weiss, Zelinka, Mat. Zele po 2 kroni; Albert Ambrožič, Buchberger, Cilenšek, Čop, Dolinar, Gabrijel, Javoršek, Kalan, Kebat, Kocmut, Ludovik, Mlač. Pavlič, Struppi, Iv. Sabec, Simanek, Velepich in Verbič po 1 krono; 8 kron je iz nabiralnika v gostilni g. Iv. Spilarja v St. Petru. — Č. g. Peter Sveglj, akspozit v Koprovi pri Dutovljah 5 gld. — Slava slovenski požrtvovalnosti! Živel neomajano vodoljubjo tudi v novem letu!

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

— Mestna hranilnica v Radovljici. V mesecu decembru 1897. je 123 strank vložilo 35461 glu. 81 kr. 56 strank vzdignilo 14929 gld. 90 kr. 19 strankam se je izplačala posojil 17340 gld. stanje ulog 350239 gld. 22½ kr., denarni promet 126518 gld. 83 kr.

— Ustanovitev „Slovenskega čebelarkega društva“ s sedežem v Ljubljani je c. kr. deželna vlada dovolila in že potrdila predložena ji pravila. Vabimo torej slovenske čebelarje, naj zglase svoj pristop za sedaj pri kmetijski družbi v Ljubljani in naj ob enem pošljejo letnino po 1 gld. O ustanovnem občenem zboru „slovenskega čebelarkega društva“ obvestimo ude svoječasno.

— Proslava petdesetletnice cesarjevega vladanja. Občinski zastop občine Bled je v svoji seji dne 19. decembra soglasno sklenil dati to leto v proslavo petdesetletnice cesar-

drugih kmetijskih obrtov za zgornje Primorsko velike važnosti, bilo bi zares velicega pomena, da se vsaj na enem kraju napravi uzorna društvena mlekarica. Jako prikladno mesto za to bi bilo v spodnjih Volčah pri studencu, kjer je zdaj mala kmečka hiša na prodaj; tu bi bila mlekarica ob cesti, v severni legi, imela bi na razpolago prav hladno vodo in ker bi se naslanjala na hrib, bi se ji lahko priskrbele hladne porabne kleti.

Ponavljam, da treba mlekarnicam zgornjega Primorja: dobre vredbe kot vknjižene (registrovane) zadruga z omejenim poroštvom, in izučenih mlekarjev, resničnih strokovnjakov, kakor so na pr. v Bohinju in v Cerknem, potem bode mlekarstvo kmalu razcvetelo in bo prinašalo vsem dotičnim krajem znaten dobiček, tako da se bo gospodarski položaj prebivalstva bistveno izboljšal.

Priredba polja za napravo travnikov in pašnikov.

Vprašanje o pomnožitvi pridelovanja krme je povsod na dnevnem redu in pri sedanjih razmerah naj bi se vsak kmetovalec podvizal, da premeni pripravi svet v travnike ali vsaj v pašnike. Ker je pa uspeh največ odvisen od pravilne priredbe, bode gotovo marsikateri kmetovalec zadovoljen, če ga opozorimo na neke stvari, katerih natančna izpolnitev je neobhodno potrebna, da se posreči celo podjetje. To je na kratko povedano:

Skrbna in globoka priredba sveta, krepko gnojenje in znatna, primerna setev.

Tam, kjer kulturno stanje sveta ni posebno dobro, naj se začne obdelovanje kmalu, ker je potem do zime dosti časa, svet primerno izboljšati. Polje je še v pozni jeseni globoko preorati, čez zimo pa naj ostanejo brazde odprte: dobro je tudi, če se brazdina globočina z dotičnim strojem zrahlja. Zlasti na veliko korist, katera izhaja pri pridelovanju trave od tod, da se svet globoko zrahlja, je posebno paziti: vsled tega ne upliva suša pozneje na zeli tako, kakor sicer.

Ob sebi je umevno, da je potrebno tudi izdatno gnojenje.

Ker pa nedostaja tudi najboljšemu hlevnemu gnoju zadostna množina fosforjeve kisline, čestokrat tudi kalija in apna, je neobhodno treba, porabiti umetno gnojilo. Paziti je zlasti na taka gnojila, katera ne pospešujejo samo in takoj rast zeli, nego katera tudi več let uplivajo. Taki gnojili sta zlasti Thomasova žlindra in kajnit. Teh je dati zemlji v znatni množini, vsaj po 20 do 25 stotov na hektar. Mogoče je pač, da si dotičnemu svetu pomore z naknadnim gnojenjem, ali priporočati je, že iz začetka spraviti v zemljo zadostno množino hranišnih snovi.

Najboljše je, če se rečeni gnojili raztrosita, ker se pri poznejšem delovanju dobro pomešata z zemljo in primerno razdelita.

Kar se končno tiče izbire in množine rastlin, ktere se hoče sejati, naj nihče ne varčuje pri množini se-

mena; zeli za krmo se nikdar pregosto ne sejejo; gosta setev ima to prednost, da pokrijejo zeli zemljo popolnoma, vsled česar ne more plevel na dan. Paziti je tudi, da so razne zeli kolikor je sploh mogoče, pomešane, kajti to ima prednost, da se pospešuje rast nekaterih zeli, ako drugi vrsti razmere niso ugodne.

Poučni in zabavni del.

Fox in Pitt.

(Poglavje iz angleške zgodovine.)

(Dalje.)

William Pitt mlajši je bil tretji sin lorda Chatama. katerega je bil kralj Jurij III imenoval grofom in perom. Rodil se je na potovanji svojih starišev po Evropi in sicer na Francoskem dne 28. maja 1759. l. Pitt je bil telesno jako slaboten ali izvedno nadarjen. Do 14. leta je imel znanega kanonika dr. Wilsona za vzgojitelja, potem pa poznejšega škofa Prettymanna. Na vseučilišču v Cambridgu, pri političnih debatah, katere se prirejajo mej dijaki, se je odlikoval tako kot spreten debatêr kakor kot jako omikan politik. Pitt je bil izredno marljiv in je živel jako redno. Ni se udeleževal pijanjčevanj, ampak ves svoj čas vestno porabljal za studije. Le na ta način je bilo možno, da je že v mladih letih ne samo spoznal vso klasiško literaturo, ampak se tudi temeljito izobrazil v zgovini, v pravoslovju in v nacionalni ekonomiji. Pitt je bil prav tako kakor Fox veren sin svoje domovine in jo je ljubil od srca, ne da bi kdaj samo količkaj mislil na svojo korist. A dočim je bil Fox vedno prijazen in ljubeznjiv, dočim je bil z vsem srcem oklenil vse človeštvo, je bil Pitt hladen ko led, nekaj Katon. Foxovo genijalnost in obsežno svetovno omiko, Foxovo bogato in najznamenitejše ideje stvarjajočo fantazijo je nadomestoval z jasnostjo in ostroumnostjo in temeljitim poznavanjem svojih strok. Fox je bil fenomenalen govornik, kateri je s sigurno roko znal ubrati vsako struno, Pitt ni nikdar nikogar navdušil, nikdar nikogar razgrel, ali znať je svojega nasprotnika uničiti s svojo treznostjo in sigurnostjo. Fox je bil bolj poetična in filozofična natura, Pitt popolnoma prozajična, matematična, jedino za materijelna vprašanja zanimajoča se natura; Pitt je bil samo in jedino Anglež, Fox pa najprej človek in je zato se tudi kot Anglež daleč nadkriľjal Pitta.

Že l. 1781., v starosti 21 let, je bil Pitt izvoljen v angleški parlament in je koj s svojim prvim govorom, kateri je razodel njegovo temeljito in obrezno znanje vseh finančnih zadev, obudil največje senzacijo. Odlikoval se je v parlamentu tako, da je že v starosti 20 let bil imenovan kancelarjem državnega zaklada in v starosti 24 let prvim ministrom velike Britanije.

Pitt ni bil nikdar tako kakor njegov oče, ali kakor njegov nasprotnik Foxa zavzet za napredovanje človeštva, za svobodo in za ljudske pravice, toda v začetku svoje državniške karijere, ko je, po želji svojega očeta, sedel

mej Whigsi, je vendar opetovano govoril za osvobojenje ameriških kolonij, za emancipacijo katoličanov, za odpravo korporacijskega in test- zakona ter za reformo angleškega parlamenta. Ali kmalu se je nehal zanimati za ta, kolikortoliko svobodnostna stremeljenja in je postal pristaš toryjev, zagovornik konservativnih tendenc in s tem ljubljene kraljev, dočim se kralj nikdar ni mogel sprijazniti s Foxom in tudi Pittovega očeta ni nikdar maral, niti tedaj ne, ko je Pitt starejši bil ministerski predsednik in je s svojo čudovito genijalnostjo rešil državo iz najobupnejšega položaja in jej pomogel do tolike moči in slave, kakor je prej ni nikdar imela.

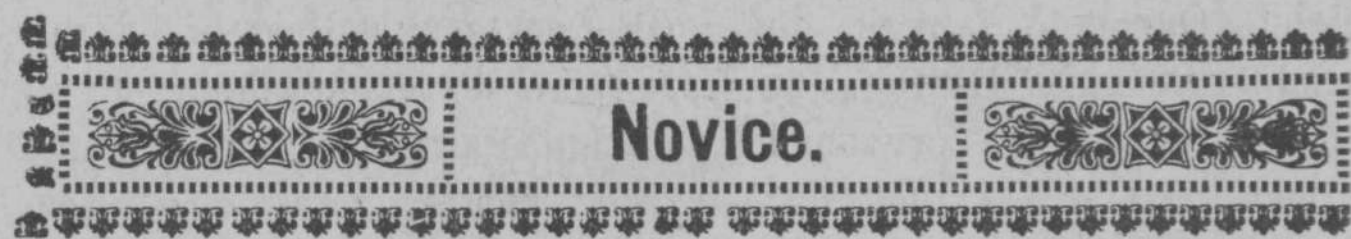
Naravno je, da sta v vsem svojem mišljenju in v značaju tako različna moža, kakor Fox in Pitt, čim sta se našla na istem političnem tirišču, morala postati nasprotnika. To se je zgodilo kmalu po Pittovem vstopu v parlament in nasprotstvo mej tema redkima talentoma je trajalo vse njiju življenje. Po odstopu osvobojenju ameriških kolonij nasprotnega ministerstva North l. 1782. sta Fox in Burke vstopila v ministerstvo Rockingham in je zlasti Fox deloval z vsem svojim vplivom na to, da se z ameriškimi ustaši sklene mir. To se je zgodilo dne 20. januarja 1893. z versaillesko pogodbo. Še prej pa sta Fox in Burke, ki se nista mogla porazumeti z ministrom Shelburneom izstopila iz ministerstva, mesto njiju pa je vstopil Pitt. A Pitt jo ostal le nekaj mesecev na krmilu. Fox se je združil z Northom in strmoglavil ministerstvo Shelburne-Pitt. Na njega mesto je stopila nova vlada, v kateri je sedel tudi Fox, a ostala je samo malo časa na krmilu. Pitt se je uprl Foxovim predlogom glede reforme v Indiji in ker sta mu prihitela na pomoč kralj in kraljevi volji brezpogojno dana perska zbornica, je zasnovane reforme preprečil in prouzročil, da je moralo ministerstvo odstopiti. Pitt je sedaj postal ministerski predsednik in je to ostal navzlic vsemu nasprotovanju Foxa skoro nepretrgoma celih dvajset let in se neizprosno in trdovratno boril proti Franciji in proti vsem zagovornikom reforme na Angleškem, katerim je stal na čelu Fox. Samo enkrat, ko je želja po miru postala občna in tako močna, da se jej je tudi on uklonil, je izročil vodstvo vlade za čas mirovnih pogajanj duševno povse od njega odvisnemu in njemu udanemu slabetnemu Addingtonu, a čim je dosegel, da se je vojna zopet začela, prevzel je takoj vodstvo vlade in ostal ministerski predsednik do svoje smrti 23. januarja l. 1806. Pri prevzetju ministerstva je pač predlagal Foxa za jeden portfelj, toda kralj se mu je uprl, ker je Foxa sovražil. Po Pittovi smrti je bil kralj primoran imenovati Foxa ministerskim predsednikom, a Fox je le malo časa zavzemal to mesto, ker je umrl kmalu po Pittu, 13. septembra 1806 l.

Poučni in zabavni drobiž.

— Stevilo zvezd, katere se dajo videti, je različno; kolikor jasnejše je nebo, tem več se jih vidi. Dobro oko bi moglo uzreti približno šest tisoč zvezd. Polovica njih je vedno

pod obzorjem, precejšen del pa jih skriva para zemskega zraka, vsled česar se ne more ob enem opaziti s prostim očesom več nego 2000 zvezd. Če si pa pomagamo z daljnogledom, se njih število neizmerno pomnoži. Po boljšem daljnogledu spozna se že 600.000 zvezd, dočim pokažejo največje daljnogledne priprave 60.000.000 zvezd.

— Koliko časa porabi kri, da preteče jedenkrat svojo pot po telesu? To zanimivo vprašanje je prvič poskušal učeniak Hering pri konjih na sledeči način. Brizgnil je neko tekočino (Kaliumcyanür) v določeno (t. j. v žilo, ki vodi kri nazaj v srce) ter potem opazoval, kedaj je prišla ta tekočina po žili na drugo stran telesa. Naravoslovec Vlerordt je spopolnil tehniko teh poskusov. Pri konju je potrebovala kri za svojo pot 31.5 sekund pri psu 16.17, pri zajcu 7.79, pri ježu 7.61, pri mački 6.69, pri gosi 10.86, pri raci 10.64 in pri kokoši 5.17 sekund. Če primerjamo čas krvnega teka z žitnimi udarci, vidimo, da udari srce poprečno 27krat v tem času, ko preide kri jedenkrat svojo pot. Pri človeku bi potrebovala kri 23.2 sekunde, ako se vzame normalno stanje zdravega človeka, pri katerem udari žila 72krat v jedni minuti.

— Pri dež. sodišču ljubljanskem se izvrše v kratkem važna imenovanja. Kakor se nam z Dunaja poroča, bode namesto umrlega Kočevarja imenovan predsednikom dež. sodišča gosp. sodni nadsvetnik Levičnik, podpredsednikom sedanji drž. pravdnik g. Pajk, državnim pravdnikom pa naš kranjski rojak nemškega mišljenja sodni svetnik g. dr. Trenz v Mariboru.

— Promocije. Gimnazijski učitelj v Kranju Josip Tomišek je bil dne 11. t. m. na Graškem vseučilišču promoviran doktorjem modroslovja. — Sin ljubljanskega župana sodni avskultant Ivan Milan Hribar je bil na istem vseučilišču dne 15. t. m. promoviran doktorjem prava.

— Slovenska Matica vabi na CXIII. odborovo sejo, katera se vrši v sredo dne 19. januarja t. l. ob petih popoldne v društvenih pisarniških prostorih. Vspored: 1.) Naznanila predsdništva 2.) Odobrenje zapisnikov o 111. in 112. odborovi seji 3.) Poročilo gospolarskega odseka. 4.) Poročilo književnega odseka 5.) Poročilo tajnikovo. 6.) Eventualia. Predsednik: Fr. Levec.

— Odprava krošnjarstva v Ljubljani. Trgovinsko ministerstvo je prepovedalo krošnjarenje po Ljubljani. Ta prepoved se ne nanaša na kočevske, ribniške, črnomalske in poljanske krošnjarje.

— Deželni zbor kranjski. Prihodnja seja dež. zbora kranjskega bo v torek, dne 18. t. m.

— Nove dvojezične — ulične in hišne table dobila je te dni Ljubljana. Na tablah je slovenski napis ravno tako velik, kakor nemški. Da dobe zdaj tudi vse nove ulice in ceste nove table, umeje se samo po sebi; istotako pritrdili so se na mestnih šolskih poslopih primerno veliki napisi iz pozlačenih črk.

— Za vzajemno delo. Dne 7. t. m. ob šestih zvečer so se zbrali v deželni hiši kot sklicatelji gg. drž. poslanci: dr. Ferjančič, dr. Krek, dr. Šušteršič in kot zastopniki obeh slovenskih klubov v dež. zboru kranjskem gg. poslanci; Grasselli, Kalan, Murnik, dr. Papež, Povše, dr. Tavčar ter so se posvetovali o sporazumljenju obeh slovenskih klubov v dež. zboru kranjskem za skupno delo. Po dvehurnem posvetovanju so odposlanci soglasno sklenili o posameznih točkah posvetovanja sporočati kluboma. Ko se kluba zaslišata, se bodo dogovorili nadaljevali.